

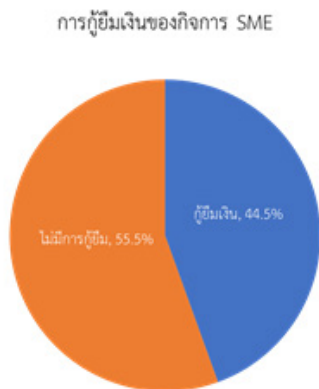

บทวิเคราะห์สถานการณ์ ผู้ประกอบการ SME ในประเด็นที่น่าสนใจ : สภาพคล่องธุรกิจ SME และสถานการณ์ การจ้างงาน ภายหลังวิกฤตโควิด-19

สภาพคล่องธุรกิจ SME และสถานการณ์ การจ้างงาน ภายหลังจากวิกฤตโควิด-19

จากการสำรวจสภาพคล่องธุรกิจ SME และสถานการณ์การจ้างงาน ภายหลังจากวิกฤตโควิด-19 ในช่วงวันที่ 20-27 มิถุนายน 2563 จากผู้ประกอบการ SME จำนวน 2,582 ราย จาก 21 สาขาธุรกิจ โดยแบ่งออกเป็น ภาคการผลิต 618 ราย ภาคการค้า 912 ราย และภาคการบริการ 1,052 ราย ครอบคลุมทั้ง 6 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพฯ ฯ และปริมณฑล 684 ราย ภาคกลาง 248 ราย ภาคตะวันออก 246 ราย ภาคเหนือ 442 ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 601 ราย และภาคใต้ 361 ราย

โดยข้อมูลสำรวจในประเด็นเรื่องสภาพคล่องของธุรกิจ SME ถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งในลักษณะปลายปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่าธุรกิจ SME ส่วนใหญ่ยังไม่มีการกู้ยืม จำนวน 1,434 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.5 และธุรกิจ SME ที่มีการกู้ยืมเงิน จำนวน 1,148 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.5 ดังแสดงในภาพที่ 1

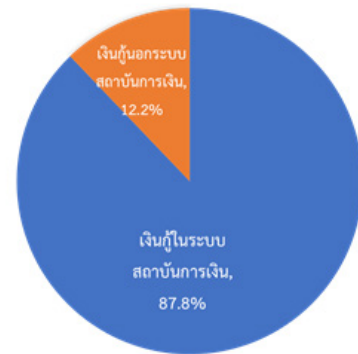

ภาพที่ 1 การกู้ยืมเงินของกิจการ SME

สำหรับแหล่งกู้ยืมเงินที่ใช้จ่ายในกิจการของธุรกิจ SME ได้ทำการสำรวจทั้งแหล่งเงินกู้ในระบบสถาบันการเงิน และนอกระบบสถาบันการเงิน ซึ่งถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะปลายปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และสามารถตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก แล้วนำมาเปรียบเทียบเฉพาะความถี่ พบว่าธุรกิจ SME ส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 87.8 และธุรกิจ SME ที่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และเมื่อแบ่งตามประเภทแหล่งเงินกู้ที่ธุรกิจ SME เลือกกู้ยืมเงิน พบว่าธุรกิจมีการกู้ยืมจากธนาคารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.2 และรองลงมาคือการกู้ยืมจากไฟแนนซ์/ลิสซิ่ง คิดเป็นร้อยละ 12.3 ซึ่งเป็นแหล่งเงินกู้ในระบบสถาบันการเงิน ในส่วนแหล่งเงินกู้นอกระบบสถาบันการเงิน พบว่าธุรกิจมีการกู้ยืมจากเพื่อน/ญาติพี่น้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.3 รองลงมา

คือการกู้ยืมจากกองทุนฯ คิดเป็นร้อยละ 3.0 และลำดับอื่น ๆ ดังแสดงในภาพที่ 2 และภาพที่ 3

แหล่งกู้ยืมเงินที่ใช้จ่ายในกิจการของ SME

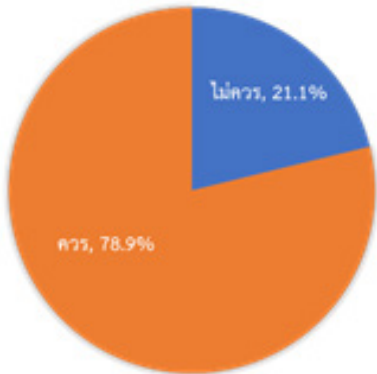
ภาพที่ 2 แหล่งเงินกู้ยืมเงินที่ใช้จ่ายในกิจการของธุรกิจ SME

ภาพที่ 3 ประเภทแหล่งเงินกู้ยืมเงินที่ใช้ในกิจการของ SME

ในส่วนประเด็นคำถาม ภายหลังจากวิกฤตโควิด-19 ผู้ประกอบการ SME มองว่า มาตรการพักชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ควรขยายระยะเวลาในการช่วยเหลือหรือไม่ ซึ่งถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะปลายปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่าผู้ประกอบการ SME ส่วนใหม่มองว่าควรขยายระยะเวลามาตรการต่อไป คิดเป็นร้อยละ 78.9 และผู้ประกอบการ SME ที่มองว่ายังไม่ควรขยายระยะเวลามาตรการ คิดเป็นร้อยละ 21.1 ดังแสดงในภาพที่ 4

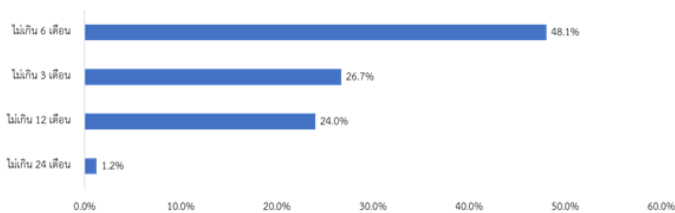
มาตรการ “พักชำระเงินต้นและดอกเบี้ย” ของรัฐบาลควรรายระยะเวลาในการช่วยเหลือ

ภาพที่ 4 มาตรการ “พักชำระเงินต้นและดอกเบี้ย”
ของรัฐบาลควรรายระยะเวลาในการช่วยเหลือ

และผู้ประกอบการ SME มีความเห็นว่าควรรายระยะเวลาต่อจากมาตรการเดิมเป็นระยะเวลาเท่าไร ซึ่งถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากกลุ่มผู้ประกอบการ SME ที่ตอบว่าควรรายระยะเวลามาตรการต่อจากเดิมทั้งหมด และนำมาจัดกลุ่มเป็นช่วงเดือนดังนี้ ไม่เกิน 3 เดือน (นับรวมที่ตอบ 1, 2 และ 3 เดือน) ไม่เกิน 6 เดือน (นับรวมที่ตอบ 4, 5 และ 6 เดือน) ไม่เกิน 12 เดือน (นับรวมที่ตอบ 7 ถึง 12 เดือน) ไม่เกิน 24 เดือน (นับรวมที่ตอบตั้งแต่ 13 ถึง 24 เดือน) แล้วนำมาเปรียบเทียบเฉพาะความถี่ พบว่าผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรรายระยะเวลาต่อจากเดิมไม่เกิน 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาคือควรรายระยะเวลาจากเดิมไม่เกิน 3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และลำดับอื่น ๆ ซึ่งจากความคิดเห็นทั้งหมดของผู้ประกอบการ SME พบว่าระยะเวลาเฉลี่ยที่ควรรายระยะเวลาของมาตรการต่อจากเดิมคือ 4.7 เดือน ดังแสดงในภาพที่ 5

ควรรายต่อจากมาตรการเดิม เป็นระยะเวลาเท่าไร
ระยะเวลาเฉลี่ย 4.7 เดือน

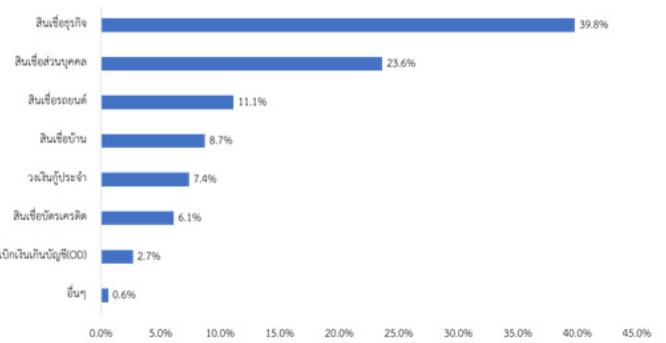

ภาพที่ 5 ควรรายต่อจากมาตรการเดิม เป็นระยะเวลาเท่าไร

และประเภทเงินกู้ที่ผู้ประกอบการมองว่าควรรายระยะเวลามากที่สุด ซึ่งถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากกลุ่มผู้ประกอบการ SME ที่ตอบว่าควรรายระยะเวลามาตรการต่อจากเดิมทั้งหมด และนำมาจัดกลุ่มคำตอบ พบว่าประเภทเงินกู้ที่ผู้ประกอบการ SME มองว่าควรรายระยะเวลามากที่สุดคือสินเชื่อ

ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาคือสินเชื่อส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 23.6 และลำดับอื่น ๆ ดังแสดงในภาพที่ 6

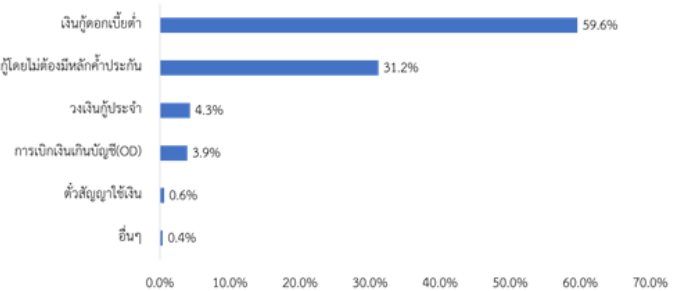
ประเภทเงินกู้ที่ควรรายระยะเวลามากที่สุด

ภาพที่ 6 ประเภทเงินกู้ที่ควรรายระยะเวลามากที่สุด

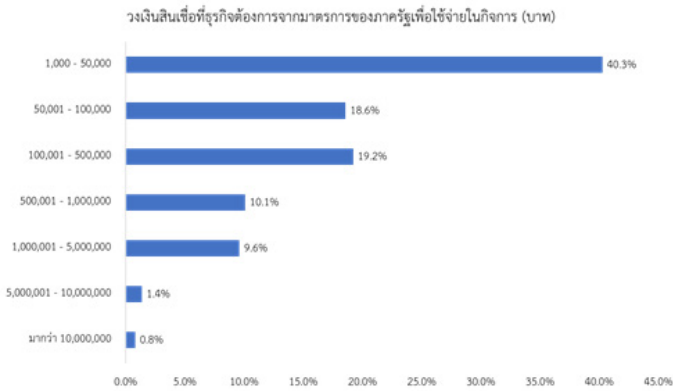
ในส่วนประเด็นมาตรการช่วยเหลือการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในกิจการแบบใด ที่ตรงตามความต้องการของธุรกิจมากที่สุด ซึ่งถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และนำมาจัดกลุ่มคำตอบ พบว่ามาตรการช่วยเหลือการกู้ยืมเงินที่ผู้ประกอบการต้องการมากที่สุดคือ เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมาคือ การกู้โดยไม่ต้องมีหลักค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 31.2 และลำดับอื่น ๆ ดังแสดงในภาพที่ 7

มาตรการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในกิจการแบบใด
ที่ตรงตามความต้องการของธุรกิจมากที่สุด

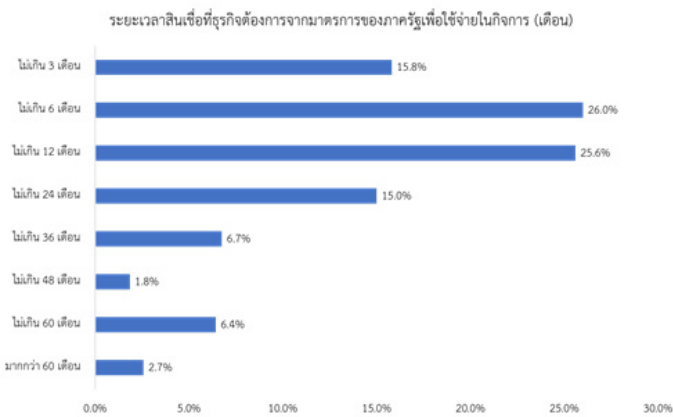

ภาพที่ 7 มาตรการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในกิจการแบบใด
ที่ตรงตามความต้องการของธุรกิจมากที่สุด

และจากประเด็นคำถามวงเงินกู้สินเชื่อที่ธุรกิจต้องการจากมาตรการของภาครัฐ และระยะเวลาสินเชื่อที่ต้องการเพื่อใช้จ่ายในกิจการ ซึ่งถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และนำมาจัดกลุ่มเป็นช่วงคำตอบทั้งวงเงิน และระยะเวลาสินเชื่อ พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่ต้องการวงเงินกู้ยืมอยู่ในช่วง 1,000 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือวงเงินกู้ในช่วง 100,001 – 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.2 และระยะเวลาสินเชื่อที่ต้องการมากที่สุดคืออยู่ในช่วงที่ไม่เกิน 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคืออยู่ในช่วงที่ไม่เกิน 12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 25.6 และลำดับอื่น ๆ ดังแสดงในภาพที่ 8 และภาพที่ 9

ภาพที่ 8 วงเงินสินเชื่อที่ธุรกิจต้องการจากมาตรการของภาครัฐเพื่อใช้จ่ายกิจการ(บาท)

ภาพที่ 9 ระยะเวลาสินเชื่อที่ธุรกิจต้องการจากมาตรการของภาครัฐเพื่อใช้จ่ายกิจการ(เดือน)

ในส่วนของการสำรวจการจ้างงานหลังโควิด-19 จากการสำรวจผู้ประกอบการทั้งหมด 2,582 ราย พบว่ากิจการที่มีจำนวนแรงงานเฉลี่ยทั้งหมด 8 คน (รวมสมาชิกในครอบครัวและเจ้าของธุรกิจ) โดยแบ่งเป็นแรงงานเฉลี่ยที่เป็นสมาชิกในครอบครัว 2 คน ลูกจ้างประจำ 4 คน และลูกจ้างรายวัน 2 คน โดยค่าจ้างแรงงานต่อต้นทุนของกิจการเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 27.5 ดังแสดงในภาพ 10

จำนวนแรงงานและสัดส่วนค่าแรงคิดเฉลี่ยต่อกิจการ	All	Micro	Small	Medium
จำนวนแรงงานทั้งหมด (คน)	8	4	12	119
สมาชิกในครอบครัว(คน)	2	2	2	3
ลูกจ้างประจำ(คน)	4	1	6	91
ลูกจ้างรายวัน(คน)	2	1	4	25
ค่าเฉลี่ยแรงงานต่อต้นทุน (ร้อยละ)	27.5	27.1	28.3	24.3

ภาพที่ 10 จำนวนแรงงานและสัดส่วนค่าแรงคิดเฉลี่ยต่อกิจการ

ประเด็นการเปลี่ยนแปลงด้านแรงงาน หลังโควิด-19 สํารวจข้อมูลจากคำถามปลายเปิด และนำมาวิเคราะห์เฉพาะกิจการที่มีลูกจ้างประจำ และลูกจ้างรายวันเท่านั้น พบว่าจำนวนแรงงาน และค่าจ้างแรงงาน กิจการส่วนใหญ่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 84.6 และร้อยละ 86.1 ตามลำดับ รองลงมาคือมีการปรับลดจำนวนและค่าจ้างแรงงานลง คิดเป็นร้อยละ 12.0 และร้อยละ 11.2 ตามลำดับ ในส่วนโบนัส และค่าอาหาร/ที่พัก/เดินทาง กิจการส่วนใหญ่ไม่มีให้อยู่แล้ว ดังแสดงในตาราง

การเปลี่ยนแปลงแรงงาน ก่อน-หลัง โควิด	SME
จำนวนแรงงาน	
ค่าจ้าง/เงินเดือน	
โบนัส	
ค่าอาหาร/ที่พัก/เดินทาง	

ตารางการเปลี่ยนแปลงแรงงาน